

ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА "ФОРУМ" - НИШ

Ул. Цара Душана бр. 54, " Душанов базар",

II спрат, локал 220, 18.000 Ниш

Тел. 018 / 525 – 040, 064 / 11 – 97 – 301

www.forum-nis.org.rs , forumnis@mts.rs

Република Србија Министарство рударства и енергетике -Министру Александру Антићу-

Београд
Немањина 22-26

Предмет: Предлог мера за заштиту угрожених потрошача електричне енергије.

Поштовни господине Антићу,

На основу дописа Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број 07-00212/2020-09 од 06.04.2020, којим смо информисани да је наш допис којим смо их обавестили да на територији Јужне Србије, неколико хиљада домаћинстава већ неколико година живи без електричне енергије и да у време ванредног стања због пандемије корона вируса **спадају у групу угрожених потрошача**, јер немају основних услова за одржавање хигијене, услед чега представљају потенцијалну опасност за ширење корона вируса, а њихова деца не могу да прате наставу преко телевизије и интернета, прослеђен на вашу надлежност, обраћамо вам се са допунама информација и предлогом начина решавања наведеног проблема.

Према подацима Центра за заштиту потрошача ФОРУМ, који уз подршку Министарства трговине, туризма и телекомуникација од 2010. године реализује пројекат под називом „Регионални центар за заштиту потрошача Јужне и Источне Србије“, на територији градова Ниш, Пирот, Зајечар, Прокупље, Лесковац и Врање, од почетка 2012. год до данас обустављена је електрична енергија за око 5.700 објеката-домаћинстава.

Процена Центра Форум је да је број искључених двоструко већи, јер многи грађани се не обраћају центру за помоћ или нису у могућности (стара и болесна лица).

Без електричне енергије остављени су болесни, стари, деца као и лица која су имала решења надлежних органа о енергетски угроженом купцу због болести и социјалног стања.

Разлози за обуставу снабдевања електричном енергијом су различити и углавном незаконити, због чега смо против ЕПС и покренули више судских поступака, који су у току, као и то да су донете првостпене пресуде углавном у корист потрошача, што се може проверити код надлежних огранака ЕПС-а по службеној дужности.

У складу са правима и овлашћењима евидентираних удружења и савеза из члана 131 и 135 а у вези члана 84, 85 и 86 Закона о заштити потрошача („Сл. гласник РС“ бр.62/14 и 6/16) у оквиру пружања правне помоћи и заступање интереса потрошача пред судовима и државним органима, Центар за заштиту потрошача ФОРУМ предлаже Министарству рударства и енергетике РС да хитно Влади Републике Србије предложи **Програм заштите угрожених потрошача (члан 84. и 85. Закона о заштити потрошача)** на усвајање, због пандемије корона вируса и проглашења ванредног стања са следећим мерама:

1.Извршити привремено прикључење електричне енергије потрошчима који су угрожени због ширења корона вируса а којима је обустављена или искључена електрична енергија од 2012. године до данас по разним основама, осим за за објекте потрошача који то не желе (члан 85. Закона о заштити потрошача).

2.Привремена мера прикључења трајаће до окончања ванредног стања, односно до престанка опасности од ширења пандемије корона вирусом(чл. 151. Закона о заштити потрошача и чл. 105. Закона о општем управном поступку).

3.По престанку опасности од ширења коронавируса обавезују се надлежне Електродистрибуције да покрену законом прописане поступке (управне и судске) у којима ће се утврђивати испуњеност услова за легализацију прикључака и наставак испоруке електричне енергије пре поновне обуставе или искључења (чл.86. став 3. Закона о заштити потрошача)

4.Трошкове преузете електричне енергије од дана прикључења објеката сносиће власници односно корисници објеката а власници и корисници објеката који имају решења надлежних органа о енергетски угрошеном купцу сносиће трошкове према условима из решења сходно одредбама Уредбе о енергетски заштићеном купцу.

5.Док трају мере ванредног стања и опаност од ширења коронавируса забрањује се обустава и искључење електричне енергије свих потрошача физичких лица.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

1.Законски основ за предложену меру под тачком 1. су одредбе члана 85. Закона о заштити потрошача(„Сл. гласник РС“, бр.62/14 и 6/2016).

Чланом 85. Закона о заштити потрошача одређено је да: **“Програмима у појединим областима пружања услуга од општег економског интереса утврђују се мере и инструменти намењени обезбеђивању заштите угрожених потрошача, нарочито у погледу приступа, доступности, искључења са дистрибутивне мреже, или ускраћивања пружања услуга, начину одређивања цене, информисања, саветовања и помоћи потрошачима у решавању потрошачких проблема.**

Влада на предлог министра надлежног за одговарајућу област, доноси програм заштите угрожених потрошача у појединим областима услуга од општег економског интереса”

2.Основ за предложену меру под тачком 2 су одредбе члана 151. Закона о заштити потрошача и одредбе члана 105. Закона о општем управном поступку.

Чланом 151. Закона о заштити потрошача одређено је да: **“Ако постоји опасност од наступања штетних последица по права и интересе потрошача Министарство, на предлог подносиоца захтева, може да наложи престанак вршења одређених радњи, односно обавезу предузимања радњи којима се спречава или отклањају штетне последице.**

Привремена мера може да траје до доношења решења у том поступку”

Чланом 105. Закона о општем управном поступку одређено је да: “

„(1) Орган може да одреди привремену меру, у складу са законом.

(2) О привременој мери одлучује се привременим решењем, које се издаје без одлагања.“

3. Законски основ за предложену меру под бројем 3 су одредбе члана 86. став 3. Закона о заштити потрошача. Чланом 86. став 3. Закона о заштити потрошача одређено је да:

„ Ако потрошач оспори постојање или висину обавеза из става 1 овог члана и настави да уплаћује рачуне за текуће обавезе, трговац не може да искључи потрошача

са дистрибутивне мреже и обустави пружање услуга од општег економског интереса до окончања судског поступка покренутог по захтеву трговца чији је предмет оспоравана обавеза“

4.Законски основ за предложену тачку 4. су одредбе члана 2 и 16 Уредбе о енергетски угроженом купцу.

Чланом 2 став 2. Уредбе одређено је да:„ **Енергетски угрожени купац, у смислу ове уредбе је домаћинство чијем члану због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије или природног гаса може бити угрожен живот и здраље“**

Чланом 16 став 1. Уредбе одређено је да средства за заштиту социјално угрожених купаца обезбеђују се у буџету Републике Србије. Начин обезбеђивања средстава за заштиту енергетски угрожених купаца из става 1 овог члана не односи се на енергетски угроженог купца из члана 2 став 2. ове уредбе , што значи да енергетски угрожени купац због болести сам обезбеђује средства за утршену електричну енергију.

Незванично се прича да реализација овог програма није могућа зато што су против неких потрошача покренуте кривичне пријаве, међутим се при томе прикрива да је Јвано тужилаштво одбацило те пријаве као неосноване (у прилогу), а чак и да су прихваћене, сматрамо да то не може да буде разлог за угоржавање живота и здравља грађана.

Центар за заштиту потрошача ФОРУМ је спреман да суделује у овим поступцима и да пун допринос за привремено прикључење електричне енергије свим грађанима којима је обустављена електрична енергија а која је због мере изолације и других епидемиолошких мера сада неопходна у спречавању ширења корона вируса.

Очекујући разумевање и брзу реакцију у решавању овог проблема, срдечно вас поздрављам!

Напомена: На предлог Центра за заштиту потрошача ФОРУМ и велоког броја грађана, Градски штаб за ванредне ситуације Града Ниша донео је одлуку 29.03.2020 год. да ЈКП Наиссус за водовод и канализацију, привремено прикључи воду свим грађанима којима је искључена по разним основама, као и да се забрањује искључење воде свим грађанима док трају ванредне мере због пандемије корона вирусом. Према извештају ЈКП Наиссус до 04.04.2020 год. приључено је око 370 домаћинстава.

Ниш, 06.04.2020. године

**Прилог: Допис МИНРЗС,
ОЈТ- Одбачене пријаве**

**ПРЕДСЕДНИК
Мр Јован Јовановић**

Република Србија
Министарство тровине, туризма и телекомуникација,
у оквиру програма од јавног интереса у области заштите потрошача,
подржава и финансира Програм РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ
ПОТРОШАЧА ЈУЖНЕ И ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ